DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXXV. ZATURDAG den 23sten JANUARY 1847. No. 4.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 6 January 1847.

BY beschikking van den Heer Gezaghebber dd. 4 dezer No. 2, is, op deszelfs verzoek, eervol ontslag verleend aan den dirigerenden Opzigter by de Kultures alhier, W. J. L. van Raders.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 12 January 1847.

BY Zyner Majesteits besluit van den 2 November 1846 No. 79, is de Wel-Eerwaarde Heer J. H. Betting, laatstelyk belast geweest met de voorbereiding eener europesche kolonisatie aan de rivier Saramaca, benoemd als buitengewoon Predikant by de Protestantsche gemeente te Curaçao en onderhoorigheden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 14 January 1847.

BY beschikking van den Heer Gezaghebber in dagteekening van heden No. 25, is, ten gevolge van het overlyden van den heer J. M. Monsanto, tot Wykmeester van de 2de Wyk op Pietermaai benoemd: de heer Jan Jacob Dam.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 8 January 1847.

ALZOO het Bestuur dezer kolonie zal verleenen *Brieven van Manumissie* aan den lands slavenjongen Jan, zoon van Martina Rita Goeloe, zoo is het, dat de Heer Gezaghebber goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op den gemelden slavenjongen mogt sustineren, optereopen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 8 January 1847.

ALZOO de persoon van *ELIZABETH MERCELINA DEWINDT*, alhier woonachtig, zich by rekwest aan den Heer Gezaghebber heeft geadresseerd, met verzoek om te mogen verkrygen *Brieven van Manumissie* voor de haar in eigendom aankomende slaven genaamd Genereux, oud 16 jaren en Nelson, oud 13 jaren, kinderen van Juana, zoo is het, dat de Heer Gezaghebber goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op de gemelde slaven mogt sustineren, opteroepen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY

Curaçao den 15 January 1847.

ALZOO de persoon van *DANIEL SIMON*, alhier woonachtig, zich by rekwest aan den Heer Gezaghebber heeft geadresseerd met verzoek om te mogen verkrygen *Brieven van Manumissie*, voor den hem in eigendom aankomenden slaaf, genaamd Asinto Rober, oud 10 jaren en 5 maanden, zoon va Maria Francina, zoo is het, dat de Heer Gezaghebber goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op den gemelden slaaf mogt sustineren, opteroepen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Zout van Bonaire te koop.

WORDT bekend gemaakt, dat op Dingsdag den 26 January e. k., ingeval de aangebiedene pryzen aannemelyk geoordeeld worden, by inschryving zullen worden verkocht *Zestig duizend Vaten Zout* van Bonaire, te leveren gedurende het jaar 1847, en zulks op de voorwaarden welke, ter inzage, gereed liggen by de Administratie van Financien.

De inschryvings biljetten zullen gecacheteerd moeten zyn en behooren intehouden de som die per vat wordt aangeboden, per geheele centen in schryfletters te vermelden; zullende gedeeltens van centen niet in aanmerking komen.

De voorschrevene biljetten zullen ter Administratie van Financien worden ingewacht tot op voormelden datum, des namiddags te een ure, terwyl de opening van dezelve is bepaald op een half uur daarna; wordende de inschryvers verzocht in persoon by die opening tegenwoordig te zyn.

Curaçao den 19 December 1846.

De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

Oproeping van Crediteuren.

DE erfgenamen der nalatenschap van wylen den Heer *JOSEPH DE MORDECHAY HENRIQUEZ* roepen hierby op al degenen, die vermeenen mogten eenige vorderingen tegen dezen boedel te hebben, om dezelven ten spoedigste aan den ondergeteekende inteleveren.

Curaçao den 7 January 1847.

Namens de Erfgenamen,
M. HENRIQUEZ.

☞ *De onderstaande Publieke Verkooping is uitgesteld tot op Woensdag, den 3 February 1847. Men zie de Courant van den 24 December jl.*

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden JACOB ABRAHAM JESURUN en HAIM COHEN HENRIQUEZ, speciaallyk belast met de liquidatie van den Boedel hunner moeder Mevrouw Deweduwe Esther van Abraham van Jacob Jesurun, zullen op Maandag, den 28 December aanstaande, voor het Pakhuis van den eersten ondergeteekende, by publieke opveiling doen verkoopen:

De wel bekende *PLANTAADJE KLEIN ST. MARIE*, door de wandeling *RIF* genaamd, gelegen in de West divisie dezes eilands, aan het binnenwater van St. Marie, met uitgestrekte Zoutpannen en de opstallen van een nog kort geleden nieuw opgebouwd en zeer wel ingerigt Woonhuis en Magazyn, benevens eene inventaris van eene groote hoeveelheid Zout, Vee, enz.

Een getal van *VYFTIG JONGE EN WERKBARE TUIN SLAVEN*; en *EEN HUIS EN ERVE*, staande en gelegen alhier in de Willemstad, in de 1ste Wyk No. 66, beoosten de Keukenstraat.

De Koopbrieven van de opgemelde effecten en de inventaris van de plantaadje liggen ter visie van belanghebbenden ten Vendu kantore dezes eilands.

Curaçao den 20 November 1846.

Jb. Abm. JESURUN qq.
H. C. HENRIQUEZ qq.

Het *Journal de la Haye* berigt, dat by de proefneming met de Leeghwater de verschillende deelen zeer regelmatig en achtereenvolgens hebben gewerkt. De elf pompen gaven by iederen zuigerslag 66 vierk. ellen water. Hoewel by iedere opheffing van zulk eene massa water het werktuig aan eene drukking van 200,000 Ned. lb. was onderworpen, ontwaarde men in het gebouw naauwelyks eenige schudding en geen ander geraas dan dat van het nederstortende water. Het getal der slagen was ongeveer 7 in de minuut; het water werd 1, 30 tot 1, 50 ellen opgestuwd en de drukking van den stoom in de ketel was ongeveer 15 Ned. lb. Zoo men ter geheele uitmaling het water uit eene grootere diepte dan thans zou moeten ophalen, zou men die stoomdrukking veilig tot 30 Ned, lb. mogen brengen en daardoor de snelheid der pompen vermeerderen.

Thans, de werking nemende zoo als die den eersten October plaats had, kan de Leeghwater, na aftrek van hetgeen verloren gaat, 450 vierk. ellen in de minuut of 648,000 in 24 uren, dat is ongeveer 45 millioen gewone emmers water oppompen.— De kracht van den Leeghwater wordt geschat op die van 300 paarden. De ondervinding heeft reeds doen zien, dat men geen 2 Ned. lb. steenkolen in het uur noodig had om de kracht van een paard te verkrygen; terwyl men by het stoomwerktuig in de Zuidplas daartoe 7 Ned. lb. behoefde. Nogthans zal de Leeghwater, hoeveel minder brandstof die ook in evenredigheid behoeft, dagelyks ongeveer 15,000 Ned. lb. kolen noodig hebben, om tot de verwachte uitkomst te geraken.

Rotterdam, 11 *Nov.* Een liefhebber der scheikunde hier ter stede heeft gevonden, dat schietkatoen, na met de bekende zuren te zyn behandeld en met water uitgewasschen, zonder evenwel hierdoor geheel zuurvry te zyn geworden, zeer gewillig indigo blaauw in alle tinten aanneemt; en, hierop verder van de overvloedige verfstof en zuur door wasschen bevryd en gedroogd, even ontplofbaar is al ongeverwd schietkatoen.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 22 January 1847.

NAMENS den Heer Gezaghebber wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 30 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 18¾ Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Administratie van Financien.

Publieke Inschryving.

WORDT bekend gemaakt, dat er op aanstaanden Dingsdag, den 26 dezer, verkocht zal worden een' Wissel door den Gezaghebber van St. Eustatius en Saba getrokken op het Ministerie van Kolonien, groot *Vyf Honderd Gulden* (*f* 500.—) betaalbaar zes maanden nazigt.

De genen, die daarin gading hebben, gelieven zich ter opgemelde Administratie met beslotene biljetten van inschryving te vervoegen op den bovengezegden datum, des voormiddags uiterlyk te elf ure.

Curaçao den 22 January 1847.

De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving.

BENOODIGD zynde tot het bakken van brood voor het Garnizoen, enz. eene hoeveelheid van meer of min *Twaalf duizend ponden Tarwe meel*, gaaf en goed, leverbaar in het Magazyn, zoo zal aan den voordeeligsten inschryver, byaldien de prys aannemelyk is, die leverancie worden verleend.

De beslotene biljetten van inschryving zullen ter Administratie van Financien worden aangenomen op Dingsdag, den 26 dezer, tot des voormiddags te elf ure.

Curaçao den 22 January 1847.

De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

Oproeping van Crediteuren en Debiteuren.

DE Crediteuren en Debiteuren van de door den ondergeteekende, namens het Collegie der Wees- Onbeheerde en Desolate Boedel-Kamer, aanvaarde boedels van wyle den Heer *WILLEM PRINCE Jansz.* en Mejufvrouw *HELENA KRISTEN*, eerst Weduwe *FREDERIK OBEDIENTE*, laatst gesepareerde huisvrouw van *JAN HENDRIK WALTER*, worden hierby opgeroepen en aangemaand, de eerstgenoemden, om hunne schuldvorderingen met derzelver bewyzen, binnen den tyd van drie maanden, ter Weeskamer intedienen, en de laatstgenoemden, om, binnen den tyd van twee maanden, het door hen verschuldigde aan den ondergeteekende te voldoen.

Curaçao den 21 January 1847.

De Weesmeester,
P. COCKBURN PRINCE.

BEVALLEN op heden, voorspoedig van een Zoon, MAGDALENA GYSBERTHA DE GORTER Echtgenoot van LEANDRO CADIERES.

Curaçao den 22 January 1847.

C U R A Ç A O.

Vaartuigen in- en uitgeklaard in de laatste acht dagen.

INGEKLAARD.

Jan. 16 ven. gol. Constante Petrona, S. Garcia, Vela de Coro.
—— 18 am. brik Chastena, J. Humor, St. Thomas.
—— — am. brik Albert Fearing, B. J. Bucknam, St. Thomas.
—— — ned. tjalkschip Suriname, W. W. Schortinghuis, Point a Pitre.
—— 19 ven. gol. Perla Oriental, F. Ortega, Vela de Coro.
—— — ven. gol. Betsy, C. B. de Brot, Maracaybo.
—— — eng. gol. Liverpool, W. Hudson, Barbados.
—— 20 am. brik Samuel, J. Richardson, Boston.
—— — ven. gol. Lavinia, J. G. Dominguez, Sabanas Altas.
—— 21 ven. fal. Bruss, B. Moron, Margaritha.
—— — ven. bark Carmela, G. Lopez, Maracaybo.
—— — ven. gol. Dos Hermanos, E. Ramires, Cumarebo.
—— 22 ned. gol. Maria, J. Blan, Maracaybo.

UITGEKLAARD.

—— 15 dom. gol. Joven Antonella, A. Cormille.
—— — am. schip Aurora, S. H. Martin.
—— 16 ven. gol. Anita, J. Cayol.
—— — sp. bark Carmen, S. Escotolip.
—— — ned. gol. Aurora, J. H. de Groot.
—— — ven. gol. Trimmer, J. H. Hart.
—— 18 am. brik Albert Fearing, B. J. Bucknam.
—— — am. brik Chastenal, J. Humor.
—— — ven. gol. Juanita, J. J. Romero.
—— 19 am. schip Zulette, A. Killy Jr.
—— — ven. gol. Betsy, C. B. de Brot.
—— — ven. gol. Perla Oriental, F. Ortega.
—— 20 ven. gol. Constante Petrona, S. Garcia.
—— 22 ven. gol. Maria Louisa, J. M. Curiel.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
JANUARY 1847.

V. M. Vrydag den 1 te 10 u. 6 m. 's morgens.
L. K. Zaturdag den 9 te 2 u. 4 m. 's namidd.
N. M. Zondag den 17 te 8 u. 9 m. 's avonds.
E. K. Zaturdag den 23 te 11 u. 42 m. 's morgens.
V. M. Zondag den 31 te 3 u. 52 m. 's morgens.

Verleden Zondag, den 17 dezer, is Z. M. Brik DE LYNX, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant ter zee D. J. Baron RENGERS, laatst van St. Thomas, binnen deze haven aangekomen.

Eenige te Nieuw York wonende Duitschers, ten getalle van tachtig, hebben zich van de Roomsch Katolyke gemeente aldaar afgescheiden en hebben eene duitsch katolyke gemeente opgerigt. Een gewezen roomsch katolyke priester is aan het hoofd dezer gemeente. Hunne eerste byeenkomst had plaats in een publiek gebouw, de Tabernakel genaamd, alwaar deze priester eene redevoering hield. Het gebouw was by die gelegenheid op[illegible] met toehoorders, welke wegens de nieuwigheid der zaak derwaarts waren gelokt.

Te Cincinati had er insgelyks eene byeenkomst van eenige roomsch katolyke burgers, Duitschers van geboorte, tot hetzelfde doel plaats; maar de afscheiding aldaar had nog geen voortgang.

Wanneer er eene neiging mogt bestaan onder de roomsch katolyke burgers in de Vereenigde Staten, om zich van hun kerkgenootschap aftescheiden en tot de Duitsch Katolyke Kerk overtegaan, dan zullen deze afgescheidenen die zwarigheden niet ontmoeten, welke hunne geloofsgenooten in het protestantsche Duitschland ontmoeten. In de meeste landen van Noord Duitschland zyn de vorsten tegen hen, dewyl deze meenen, dat godsdienstige veranderingen aanleiding zullen geven tot staatkundige veranderingen, waarby de onbepaalde magt der vorsten zou verminderen; dit heeft onder anderen plaats in Pruissen, Hanover en Hessen, waar het duitsch katolicismus door de regering tegen gewerkt wordt.

Hun prediker Ronge is in Pruissen door gendarmen naar de grenzen gevoerd geworden, maar hy is daarop in Brunswyk door zyne aanhangers met eerbewyzen ontvangen geworden. In de Vereenigde Staten daarentegen heeft het gouvernement niet te vreezen, dat veranderingen in godsdienstige gevoelens invloed zullen hebben op de staatkundige denkwyze der ingezetenen. Hetzelve geeft derhalve eene onbeperkte vryheid aan alle kerkelyke genootschappen. Wanneer de Mexicaansche provintien, Californiën en Nieuw Mexico, zich tot deze Unie mogten aansluiten, dan zullen deze provintien even als al de overige staten deze godsdienst vryheid als een artikel van hare staatsregeling moeten aannemen.

De eerste tydingen uit Amerika moeten zeer belangryk zyn; want de jongste berigten lieten Generaal Taylor op marsch naar Tampico, na in Saltillo, het uiterste punt op den weg naar San Luis Potosi, en in Monterey garnizoenen gelaten te hebben. Alle toebereidselen werden op de vloot gemaakt om den aanval ter landzyde op Vera Cruz te ondersteunen.

Indien het den Amerikanen mogt gelukken bezit van Vera Cruz te nemen, dan zal het kasteel van Ulloa weldra moeten vallen.

Het bezit van Monclave, door het legerkorps van Generaal Wool, is van veel belang voor het amerikaansche leger, dordien deze provintie de graanschuur is van Mexico. De Amerikanen koopen alle benoodigheden met kontant geld, en dit lokt de Mexicaansche boeren uit, om hunne waren ter markt te brengen.

Toen de Mexicanen Tampico ontruimden, slechteden zy de vestingwerken, wierpen zes duizend geweren in de rivier en voerden de ammunitie en het geschut naar eene stad, hooger op aan de rivier gelegen. De Amerikanen vonden er echter drie kanonneerbooten, welke de Mexicanen vergeten hadden te vernielen; en een hunner stoombooten de rivier opvarende, maakte zich meester van het weggevoerde geschut en ammunitie; maar daar men niet alles kon inschepen in het gezigt van eene vyandelyke krygsmagt, zoo werd alles, wat moeijelyk te vervoeren was, vernield en het overige ingescheept, waaronder zich eene menigte koperen kogels bevond. Het schynt, dat de Mexicanen meer koper dan yzer hebben; want gedurig leest men van het schieten met koperen kogels.

De Amerikanen zyn thans bezig om de vestingwerken van Tampico te herstellen, doordien deze stad de grondslag van hunne volgende krygsverrigtingen moet wezen.

De Generaal Santa Anna heeft laatst by zyne terugkomst in Mexico eene federatieve Constitutie beloofd, maar daar hy de federatieve Constitutie van 1824 heeft vernietigd, zoo mistrouwen de Federalisten zyne beloften.

Hy bevindt zich thans in nood en zal alles belooven, wat maar van hem gevorderd wordt; maar zal, wanneer hy zyn doel mogt bereikt hebben, zyne beloften niet willen vervullen, en eene zware krygsmagt onder zich hebbende, zal hy de federatieve party vervolgen en in bedwang houden. — Hiervan zyn algemeen bekende voorbeelden, zoowel in Amerika als in Europa.

Het is dus niet te verwachten, dat de leden van het Mexicaansche Congres, welke tot de federatieve party behooren, vertrouwen in de belofte van Santa Anna, welke hem door nood is afgeperst, zullen stellen.

Uit de *Liberal* van Caracas, loopende tot den 16 January, nemen wy het volgende over:

Op den 20 dezer is het Bestuur van Generaal Soublette, President der Republiek van Venezuela, ten einde geloopen. Volgens de Constitutie moet dit Bestuur tydelyk waargenomen worden door den Vice President der Republiek, thans de Heer D. B. Urbanejo, tot dat door het Congres, welks sittingen op dien dag moeten geopend worden, een nieuwe President zal zyn gekozen.

Men dacht, dat de Generaal José Tadeo Monagas tot President zal gekozen worden.

De benden, die eenigen tyd geleden in sommige streken van Venezuela bestonden, zyn byna geheel verstrooid; slechts eenige vlugtelingen zwierven hier en daar nog rond en werden van tyd tot tyd gevangen genomen. De gevangenissen van Caracas en LaGuayra waren dientengevolge gevuld met staatkundige misdadigers, en hun vonnis stond weldra opgemaakt te worden.

Het Hooge Militaire Geregtshof van Caracas heeft op den 8 dezer het vonnis, geslagen tegen den Kolonel Dionisio Cisneros, door eenen krygsraad te San Luis de Cura, op den 29 December jl. wegens pligt verzuim, als opperbevelhebber eener der kolonnen, uitgezonden tegen de opstandelingen, en wegens ongehoorzaamheid, lafhartig, muitery, het houden van correspondentie met den vyand en het ontrooven en zich toeeigenen van eigendommen van anderen, bekrachtigd. By dit vonnis wordt hy ter dood veroordeeld en worden zyne goederen verbeurd verklaard om degenen, wiens goederen door hem weggevoerd zyn, schadeloos te stellen.

Dit vonnis is op den 13 dezer op het publieke plein van de stad Cura ten uitvoer gebragt.

Door het te wapen roepen van eene

groote militaire magt, heeft het tegenwoordige bewind zyn gezag versterkt. De opgeroepene manschappen zyn verplaatst uit hunne geboorte plaatsen in andere provintien, waar zy buiten invloed van hunne vorige volksleiders zyn. Zoo verplaatste Napoleon b. b. de Hollanders naar Frankryk en de Franschen naar Holland.

De dagbladen in Venezuela staan thans onder eene strenge censuur. Twee derzelven, namelyk *el Venezolano*, hetwelk door den Heer Guzman werd geredigeerd, en *el Patriota*, door Doctor Larriszabal, zyn verboden.

Volgens een kort overzigt der producten markt van Londen op den 15 December jl. was de suiker markt niet gunstig, en men zag er eene nieuwe vermindering der pryzen te gemoet.

De vraag naar koffy was zeer gelimiteerd, echter had er geene verandering in de pryzen plaats.

Groote transactien hadden er plaats in het katoen ten gevolge van de tydingen uit de Vereenigde Staten.

De toestand van den graan handel hield de handelaren hoofdzakelyk bezig. De vraag naar mais was niet het geringste verminderd, en de prys van dit artikel was gestegen tot 68 shillings de 480 lb. (gelyk aan 10 schepels voor *f* 42,50.) De voorraad in de haven van Engeland was byna uitgeput, en dien ten gevolge waren de pryzen van de andere graan soorten ook gerezen. Het fransche gouvernement blyft voortkoopen en moet 200,000 quarters koorn naar Algerie zenden, in welk land ook de graan oogst te kort is gevallen.

Op den 12 dezer was de tweede pakket van December te La Guayra aangekomen met berigten uit Europa tot den 16 dier maand, komende dezelven zakelyk hierop neder:—

De toestand van Ierland verergerde zich dagelyks en bragt het gouvernement van Engeland meer en meer in een zeer moeijelyken toestand. De Correspondent van de *Times*, schryvende onder dagteekening van Dublin 10 December, zegt het volgende: "De op heden ontvangene berigten zyn van een zeer verontrustenden aard, en de byzonderheden, welke dezelven bevatten, toonen de hooge noodzakelykheid aan om strenge maatregels te nemen tot behoud van leven en eigendom."

Het gouvernement had geld verschoten in ondernemingen van publieke werken, waarmede reeds een aanvang was gemaakt, en waaraan 273,023 mannen gebezigd werden en eene som van £ 442,000 besteed werd. Men dacht echter dat dit middel, in stede van den toestand der Ieren te verbeteren, dien verergeren zou: de Ieren zouden het als eene verpligting van het gouvernement van Engeland beschouwen om het Iersche volk te moeten onderhouden; en ook zouden daardoor vele handen aan den landbouw onttrokken worden.

Er hadden op klaarlichten dag moorden in de straten der steden van Ierland plaats.

Op de Beurs van Parys was het berigt in omloop, dat Prins Metternich overleden was; dit was nog niet bevestigd; maar men had het stellige berigt, dat hy zeer bedenkelyk ziek was.

Naar luid van berigten uit Lissabon tot den 5 December hadden de krygsverrigtingen geen den minsten voortgang gemaakt. De Graaf das Antas was aan het hoofd van de opstandelingen en bevond zich met zyn hoofdkwartier te Santarem, alwaar hy een aanval van Saldanha verbeidende was; de slechte toestand van het weder maakte echter alle krygsverrigtingen voor het tegenwoordige bykans onmogelyk.

Op het kasteel van Windsor werden er toebereidselen gemaakt om de koninklyke familie van Portugal aldaar te ontvangen; want naar den toestand der zaken in Portugal te beoordeelen zal het koninklyke gezin zich weldra in de droevige noodzakelykheid bevinden, ter persoonlyke veiligheid, Portugal te verlaten.

De duitsche Ryksdag heeft het huis, waarin Goethe gewoond heeft, gekocht tot een geschenk voor de nakomelingschap.

Onder dagteekening van Londen, 12 December, wordt het volgende gemeld:—

"De expeditie van Flores is geheel te niet geloopen. Terzelfder tyd dat het Engelsche gouvernement embargo op de vaartuigen, welke van hier moesten vertrekken, legden, verspreideden zich in Biscaye en de depôts van Durango en Ordana de troepen, welke van daar naar Santander moesten worden vervoerd ter inscheping naar de Ecuator. Er had eene volkomene desertie onder deze troepen plaats."

Uittreksels uit het Algemeen Handelsblad.

AMSTERDAM, 18 *Nov.* Het bevestigt zich dat de Wel-Eerw. Heer H. P. Scholte, predikant en voorganger der afgescheidenen te Utrecht, in het aanstaande voorjaar het vaderland zal verlaten om zich met een 1000tal landverhuizers naar Noord Amerika te begeven. Nadat hun eerste plan, om naar een onzer Oost- of West-Indische kolonien te verhuizen, schipbreuk leed, schynen zy, (zoo als ook onlangs in de nieuwsbladen, als uit New-York geschreven, gemeld werd), reeds stappen voor hunne aanstaande vestiging aldaar te hebben gedaan.

De theecultuur in Engelsch O. Indië neemt toe. Men heeft dit jaar in Assam veel goede thee ingezameld. De Assamthee wordt reeds boven de China-thee verkozen; onlangs is eene party Assam, door de Compagnie in Engeland aangebragt, voor 30 pCt. hooger dan de China soorten verkocht.

Er zullen vyf leden van de kamer der afgevaardigden zich naar Algiers begeven, om op de plaats zelve de kwestie van Afrika te onderzoeken; het zyn de heeren *Durblay, Lajuinais, de Lavergne, Plichon* en *de Tocqueville.*

Longwood, op St. Helena, alwaar *Napoleon* zyn verbanningstyd heeft doorgebragt, is voor 40,000 frs. te koop. Men denkt, dat het fransche ministerie dat huis met het dal, de oude begraafplaats des keizers, zal koopen, om te beletten dat deze reliquien van den afgod der Franschen niet meer voor stal en bergplaatsen worden ontheiligd.

PARYS, 8 *Nov.* De zuster van den Hertog van Modena, welke den Hertog van Bordeaux huwt, is eene volle nicht des Keizers van Oostenryk. Zy is 29 jaren oud en bezit een vermogen van 114 millioen frs. De Hertog van Bordeaux is 26 jaren oud.

— Men spreekt van proeven, welke genomen worden, om het schietkatoen ter vervanging van de stoom te bezigen, en met hetzelve de machines in beweging te brengen.

— Een dagblad geeft een nieuw bewys van de gematigdheid des Heiligen Vaders, die Mej. Fanny Elsler, de beroemde danseres, tot de voetkus heeft toegelaten.—Op dien dag, zegt het blad, had zich de theater-koningin met alle bekoorlykheden versierd, welke een schitterend toilet konden geven; de diamanten overstraalden alle om haar heen zich bevindende pracht; dit blyk van hulde aan den persoon des Pausen bewezen is niet ongevallig opgenomen geworden. Maar, daar men zoo gaarne vergelykingen maakt, heeft men opgemerkt, dat eene wezentlyke Koningin, H. M. de Koningin der Nederlanden, weinige dagen te voren Z. H., op eene veel minder prachtige wyze een bezoek heeft gebragt.

— 9 *Nov.* Een brief uit Londen meldt als eene daadzaak het aanstaande huwelyk van Prins Lodewyk Bonaparte met Miss Couts Burdett, eene der rykste erfgenamen in Engeland. Miss Burdett, eene kleindochter van Sir Francis Burdett, was geadopteerd door de Hertogin van St. Alban, die voor vyf jaren is overleden, aan hare aangenomen dochter een kapitaal nalatende van dertig millioen.

Uit de VOLKSVRIEND *van den 7 October jl.*

De beantwoording der vraag: *Hoe werkt de sterke drank zoo nadeelig op de gezondheid?*

H o e de sterke drank zoo nadeelig werkt op ligchaam en geest is voor nietgeneeskundigen niet zoo gemakkelyk te verklaren. Wy zullen evenwel trachten dit eenigermate te doen begrypen. Het vergif, *alcohol* genoemd, werkt onmiddelyk nadeelig op het gansche ligchaam, en is in dit opzigt nog gevaarlyker dan de meeste anderen, die slechts op het een of ander deel van het ligchaam hunne werking uitoefenen. Want hy tast de drie hoofdverrigtingen des levens aan, namelyk de spysvertering en voeding, de bereiding en den omloop des bloeds, en de werking van zenuwen en hersenen,—en alzoo kan men hem een m a a g b e d e r v e n d, een b l o e d b e d e r v e n d, een p r i k k e l e n d en tevens een b e d w e l m e n d vergit noemen.

Dadelyk by zyne komst in slokdarm en maag lokt hy door zyn hevigen prikkel eene groote hoeveelheid bloed naar die deelen; want het is eene wet in het dierlyk ligchaam, dat daarheen het meeste bloed vloeit, waar de sterkste prikkel werkt.—Hierdoor worden slokdarm en maag met te veel bloed opgevuld en gaan ligt in een onstekingachtigen toestand over, waardoor de spysvertering grootelyks wordt belemmerd. Door dezelfde prikkeling worden de slymklieren dezer deelen te sterk opgewekt en maken te veel slym, zoo als men dit in vele dronkaards, die over gebrek aan eetlust en overtollig slym klagen, duidelyk kan opmerken. Hierby komt, dat de alcohol bovendien de eigenschap bezit, het maagsap te bederven, een vocht, dat tot de vertering der spyzen volstrekt onmisbaar is. Dit heeft een geneesheer in Canada, Dr. *Beaumont*, (reeds in het jaar 1822, toen men nog aan geene afschaffing dacht,) op eene treffende wyze bevestigd gezien by een zyner lyders. Hy behandelde namelyk zekeren *Martin*, die door een schot eene wond had behouden, welke tot in de maag doordrong, ofschoon de man voor het overige gezond was. Door deze opening kon men duidelyk zien, dat zoodra hy eenig geestryk vocht had gebruikt, de binnenste oppervlakte van de maag, door het toestroomend bloed eene rooder kleur kreeg en dat het maagsap troebel werd. Wanneer nu de maag zelve en het spysverterend maagsap zoo sterk door den alcohol worden aangedaan, is het allerduidelykst dat de voeding en de bloedbereiding daar onder lyden moeten, want alle bloed wordt uit de behoorlyk verteerde spyzen gevormd, en daar dit aldus bereide bloed door alle deelen van het ligchaam zich verspreidt en aan allen leven, voedsel en kracht moet geven, zoo volgt hieruit, dat eene slechte spysvertering de oorzaak van velerlei ziekten moet zyn.—Van hier dat liefhebbers van den drank aan het zuur lyden, slap en voos van vleesch zyn, en ligt waterzuchtig sterven. Men bemerkt dus, hoe schromelyk zy zich vergissen, die meenen, door een borreltje hunne maag en spysvertering te verbeteren. En deze vergissing is nog te grooter, omdat de alcohol, behalve zyne overige nadeelen, nog de eigenschap bezit, om de zachte en weeke deelen, waarmede hy in aanraking komt, te verharden en ineen te schroeijen, hetgeen iedereen kan opmerken, die ziet hoe men de morellen en andere vruchten op brandewyn bewaart en hoe hard die vruchten daardoor worden. Zoo bewaart ook de ontleedkundige de zachte deelen van een lyk in brandewyn of jenever om hen voor verweeking en vertering te behoeden. Een ieder die wil, kan er zich zelf van overtuigen; hy werpe slechts een stukje vleesch of ander voedsel in een glas brandewyn, en hy zal zien, dat het dagen en weken onveranderd, althans onverteerd blyft. Men bemerkt dus, hoe de sterke drank ook om hare zamentrekkende en verhardende eigenschap de vertering der spys moet tegenwerken, in plaats van die te bevorderen. Het is dan ook deze eigenschap, waardoor het gebruik van sterken drank zoo dikwyls achtervolgd wordt van verhardingen en vernaauwingen, niet alleen in de maag, maar ook in den slokdarm, zoodat de beroemde Prof. *van Geuns* getuigde: "jaarlyks sterft er eene menigte van menschen ten gevolge van het onvermogen van slikken, welk onvermogen soms ontstaat uit al te warm eten en drinken, maar meest uit het gebruik van sterke dranken." Deze verhardingen gaan dikwyls over in kanker, zoodat het ons niet kan verwonderen, wanneer wy Dr. *Voorhelm Schneevoogt* in zyn Rapport over de ziekten in het Buitengasthuis te Amsterdam, hooren verklaren, dat " de 6 mannen, die aan kanker van de maag en van de lever overleden, zonder uitzonde-

vieg zich vroeger aan het misbruik van sterken drank hadden schuldig gemaakt."

Maar nog op eene andere wyze dan door bedervene spysvertering wordt de bereiding van gezond bloed door den alcohol belemmerd. Er is namelyk in het bloed een zeker bestanddeel, koolstof genaamd, dat, wanneer het in te groote hoeveelheid aanwezig is, het bloed ongezond maakt. Nu moet men weten, dat ook in alle geestryke vochten deze zelfde koolstof in groote hoeveelheid zich bevindt, zoodat het niet vreemd is, dat het bloed van sterke drinkers bevonden wordt te veel van die stof te bevatten, dat wil zeggen, ongezond te zyn. Van hier ontstaat eene traagheid in het gestel, eene overmatige ophooping van bloed in de lever, en hierdoor gebreken in de bereiding der gal met het daaruit weder ontspringend verder bederf der spysvertering, verstoppingen in de onderbuik, waterzucht, aambeijen en andere ziekten, zoodat de ontleedkundigen hebben opgemerkt, dat men zelden het lyk eens dronkaards onderzoekt zonder eene ziekelyke aandoening van de lever of van de milt te ontdekken. Maar het is niet alleen op de genoemde ligchaamsdeelen dat het door den alcohol bovenmatig met koolstof bezwangerde bloed zyne schadelyke uitwerkingen vertoont: overal in het gansche ligchaam draagt dit met koolstof overladen bloed zyne ongezonde eigenschappen rond en alle deelen worden er mede besmet. Dit veroorzaakt kwaadsappigheid en huidziekten en brengt vooral te weeg die algemeene zwakte en ziekelykheid, waartoe de drinker vervalt. Want, daar alles in het ligchaam slyt en door nieuwe zelfstandigheid vervangen wordt, die aan elk deel door het met versche voedingstof voorziene bloed wordt aangevoerd, zoo volgt, dat ongezond bloed eene ongezonde voedingstof aanbrengt, en alzoo eene ziekelyke zamenstelling van alle ligchaamsdeelen veroorzaakt. Hierdoor verliezen deze verziekelykte deelen het vermogen om behoorlyk hunne werkzaamheden te vervullen, dat is, hierdoor wordt het gansche ligchaam ongesond.

Wy hebben ook gezegd, dat de alcohol nadeelig werkt door zyn hevigen prikkel. Om dit te betoogen, zullen we niet vele woorden behoeven. Wie weet het niet by eigene ondervinding, hoe de sterke drank het bloed aanzet, de polsen sneller en voller doet slaan, het bloed naar het hoofd dryft, het aangezigt doet gloeijen, en als 't ware een vuur in het ligchaam ontsteekt. Deze uitzetting en versnelde omloop van het bloed, die ook den jeneverdrinker gedurig het walgelyk zweet ter huid uitjaagt, is de oorzaak van velerlei en de gevaarlykste ziekten, zoo als bloedophoopingen en vloeijingen in en uit allerlei deelen des ligchaams, de maag, de lever, de longen, de hersenen enz. Van hier bloedbraking, leverziekte, bloederige ontlastingen, bloedspuwing, duizelingen en beroerte. Maar behalve dit gevaar, dat door den prikkel des alcohols wordt veroorzaakt, is er nog een ander niet minder groot, door dien zelfden vurigen prikkel in het bloed te weeggebragt. Dit levensvocht namelyk, door den alcohol voortgejaagd en in gloed gezet, geeft aanleiding tot allerlei ontstekingen. Het doet dit in het gansche ligchaam, maar vooral in de edelste deelen, de maag, de longen en de hersenen. Van hier wederom allerlei andere ellende, maagverharding en verzwering, verettering der longen en tering, velerlei ziekten der hersenen en verstandsverwarringen. En zoo het ligchaam deze bloedvloeijingen en ontstekingen al te boven komt, dan volgt nogtans op de herhaalde prikkeling en spanning eene verslapping, waar allerlei ziekten van zwakte, verloren spierkracht, waterzucht en andere, uit voortkomen.

Eindelyk moeten we nog spreken van de vergiftige werkingen des alcohols op de zenuwen en de hersenen, op het ruggemerg en de zenuwknoopen. Wy hebben hier byzonder die deelen op het oog, welke de werktuigen zyn van het hoogere leven, waardoor het ligchaam niet slechts tot alle onbewuste en onwillekeurige verrigtingen wordt in staat gesteld, maar waardoor de mensch gevoelt, denkt, wil en met bewustheid handelt, Op deze deelen werkt de alcohol op eene hevige wyze. De sterk geprikkelde bloedvaten jagen het door den geestryken drank aangezette bloed met kracht daarheen, met dat gevolg, dat de zenuwen en hersenen tot eene buitengewone werkzaamheid worden aangespoord, die evenwel van korten duur is en in een staat van afgematheid overgaat. Hieruit ontspringt eene overgroote of verkeerd gewyzigde gevoeligheid en daarna eene verslapping, Maar deze uitwerking bepaalt zich niet alleen tot de zenuwen en hersenen; van hier strekt zy zich ook tot de overige ligchaamsdeelen, vooral tot de spieren uit. Deze zyn de werktuigen, waardoor wy ons bewegen en kracht uitoefenen, en dit vermogen ontvangen zy grootendeels van de zenuwen. Het spreekt dus van zelfs, dat, als de zenuwen overprikkeld worden en daarna verslappen, dit ook het geval met de spieren moet zyn.— Van hier, dat by den mensch, die eene portie jenever of ander geestryk vocht heeft genomen, eerst de gevoeligheid en de ligchaamskrachten voor eenige oogenblikken verhoogd worden, maar spoedig daarna verminderen, nog beneden het peil, waarop zy vóór het gebruik van den drank zich bevonden. Van hier de matheid en lusteloosheid, die velen niet terstond, maar eenigen tyd na het morgenslokje gewaar worden. Van hier allerlei zoogenaamde zenuwtoevallen en krampen. Van hier het beven en de onzekere bewegingen des dronkaards. Maar het zyn niet alleen de spieren, die door deze ziekelyke zenuwwerkzaamheid worden aangedaan,—alle deelen des ligchaams, die zenuwen in zich opnemen en door deze in hunne verrigtingen worden geregeld, zy allen lyden er onder, en al ware het de eenige kwade eigenschap van de alcohol, dat hy vyandig op de zenuwen werkt, dit ware voldoende om hem voor het gansche ligchaam verderfelyk te maken.

Doch bovenal zyn het de hersenen, die de vergiftige hoedanigheden van den sterken drank in ruime mate ondervinden.— Deze deelen, die de geheimzinnige werktuigen zyn van die hoogere en geestelyke verrigtingen, welke den mensch eigenlyk tot een mensch maken, deze zyn het, op welke de alcohol zyn hevigsten aanval rigt, waarin hy de gevaarlykste ziekten te weeg brengt en die hy zóó weet te beheerschen, dat hy hunne werking op den mensch geheel in zyne magt heeft, hem aldus van zyne hoogere vermogens berooft en van een Heer der Schepping en beelddrager Gods verlaagt tot beneden het in 't slyk zich wentelende zwyn, hetgeen nog zyne bewustheid en wil behoudt. Vraagt gy, hoe de drank dit alles in de hersenen uitwerkt?— Op meer dan eene wyze. Vooreerst door den vurigen prikkel, waarmede hy het bloed naar hoofd en hersenen dryft, hen overprikkelt, met bloed overlaadt en daardoor in hunne werking belemmert. Hieraan moet ge het toeschryven, dat de drinker zoo vaak aan zyn rood en opgezet aangezigt, zyne gezwollen en glimmende neus, en zyne vochtige en glanzige oogen herkend wordt; hieraan, dat zoo menigeen in eene beroerte of hersenontsteking zyn dood vindt. Maar behalve dezen bloedprikkel, ligt er in den alcohol nog een ander eigenaardig vermogen, waardoor hy de werkzaamheid der hersenen op eene byzondere wyze opwekt en waaraan men de gestigheid en vrolykheid, maar ook de drift en de woede van den beschonkene, moet toeschryven Deze prikkel is het, die, dikwyls herhaald zynde, te zamen met de eigenaardige alcoholische bloedontaarding, het hersenleven sterk aangrypt, en ook het *delirium tremens*, of de dronkaardsylhoofdigheid ten gevolge heeft, eene ziekte, die men nooit anders dan by hebbelyke dronkaards aantreft, en die by zoo velen hunner in voortdurende krankzinnigheid of in den dood eindigt.

Maar—of het nog niet genoeg ware—by dit alles voegt dit vergif nog een sterk bedwelmend vermogen, waardoor het de hersenwerking verwart, belemmert en verlamt, zoodat het in kwaadaardigheid de meeste andere vergiften overtreft. Zelden toch vereenigen deze een zoo hevig prikkelend vermogen met eene zoo verdoovende kracht, gelyk de alcohol die beiden in hooge mate bezit. Want alle de vermogens van den geest doet hy te niet. Wie zich aan hem overgeeft, hy wordt zich zelven onbewust en onvermogend tot denken, willen of handelen. Zyne menschheid ligt daar neder; hy is tot beneden het dier gezonken. En zoo hy zich al uit deze bedwelming herstelt—dikwyls herhaald zynde, laat zy telkens eene vermindering der geestvermogens achter, waardoor de dronkaard zwak van geheugen en stompzinnig wordt, en eindelyk geheel zyn verstand verliest.

Nog komt hierby de bovengemelde bloedontaarding, die op de hersenen hoogst nadeelig werkt. Deels, door deze tot hoogere verrigtingen bestemde deelen, die den levenwekkenden prikkel van het gezonde bloed zoo zeer behoeven, van dien prikkel te berooven en daarvoor een bedorven bloed in de plaats te stellen; deels, door de zelfstandigheid zelve, waaruit de hersenen bestaan, en welke, gelyk alle ligchaamsdeelen gevoed en vernieuwd moeten worden, te bederven. Want men moet niet vergeten, dat de hersenen, hoe hoog ook in het bewerktuigde ligchaam geplaatst, hoezeer ook in andere deelen het leven onderhoudende, nogtans zelve, in hare zamenstellende deeltjes, door het bloed moeten onderhouden en gevoed worden. Nu is het zeer gemakkelyk te begrypen, dat de hersenen, zoo zy door ontaard bloed worden gevoed, zelve moeten ontaarden en dus — al ware het alleen om deze reden — niet gezond kunnen zyn en derhalve tot hare verrigtingen ongeschikt worden. Zie hier dus al weder eene nieuwe oorzaak van hersenziekte, vooral ook van verergering der overige, die zonder deze bloedvergiftiging, of niet, of minder kwaadaardig, zich zouden vertoonen.

Wy zien alzoo dat de alcohol onderscheidene eigenschappen in zich vereenigt, welke ieder op zich zelve reeds voldoende zouden zyn om hem tot een vyandig vocht voor zenuwen en hersenen te maken; en wanneer men daarby in aanmerking neemt hoe vyandig hy op de spysvertering en de voeding van het gansche leven werkt, en welk een hevigen invloed hy op het bloed uitoefent—dan zal men niet slechts zich eenig denkbeeld kunnen vormen van de wyze, waarop de alcohol zoo nadeelig werkt, maar ook zich niet verwonderen, dat hy eene eerste plaats onder de vergiften bekleedt; dat alle schryvers, die over deze gevaarlyke zelfstandigheden handelen, hem zyne plaats aanwyzen te midden van opium, kwik en rattenkruid; en dat de beroemde genees- en scheikundige *Orfila*, in zyn werk over de vergiften, eene reeks van ziekten, onder welke hy niet minder dan 27 als de voornaamste opnoemt, aan het gebruik van den alcohol toeschryft.

Dit alles wordt nog erger, wanneer men bedenkt, dat by het stoken van sterke dranken dikwyls nog een ander hevig vergif gevormd wordt, namelyk de foeselolie, wel is waar in geringe hoeveelheid, maar toch genoeg om den alcohol nog gevaarlyker te maken.

Zoo hebben wy dan kortelyk aangetoond, hoe de sterke drank zoo nadeelig werkt. Gebrekkig en onvolledig, wy gevoelen het, is onze behandeling van dit onderwerp; doch men verschoone dit, om der moeijelykheid wille, die er in gelegen is, een wetenschappelyk — vooral een geneeskundig — onderwerp te behandelen voor oningewyden. Indien het ons slechts gelukt moge zyn onze lezers eenigermate te doen begrypen, dat en hoe de sterke drank zoo nadeelig werkt, opdat hunne overtuiging hieromtrent te levendiger worde en hen helpe in den stryd tegen onkunde en vyandschap, dan hebben wy ons doel bereikt.

"Maar," zegt deze of gene, "als de sterke drank zoo gevaarlyk is, hoe is het dan mogelyk, dat men niet nog meer van zyne vergiftige uitwerkselen bemerkt, en dat zoo velen hem zonder nadeel schynen te gebruiken?" Deze vraag moeten wy, om niet te uitgebreid te worden, thans laten rusten, maar komen daarop wel eens nader terug.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkerÿ van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Heere Straat, Huis No. 41. De prÿs derzelve is ƒ12.'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prÿs der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.